

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53,
56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 64¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-1257 18, 19, 23 IR 29
STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18, 19, 23 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant teisinio aiškumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, reglamentuojančias mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybes bei privalomas jų kompetencijas.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 17 straipsniu Mokslo ir studijų įstatymas papildytas 64¹ straipsniu, kuriuo tyrėjų karjeros suskirstytos į keturias pakopas pagal tyrėjų patirtį ir mokslinės veiklos aktyvumą, ir yra įteisinta, kad kiekvienos pakopos tyrėjų privalomas kompetencijas nustatyto Lietuvos mokslo taryba; Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis, 16, 18, 19, 20, 21, 23 ir 24 straipsniai reglamentuoja mokslo ir studijų institucijų personalo pareigybes, priėmimą į jas, darbo santykių įforminimą. Šios nuostatos įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

Pagal Įstatymo nuostatas Lietuvos mokslo ir studijų institucijos kvalifikacinius mokslo darbuotojų ir dėstytojų pareigybių reikalavimus turi nustatyti tik tada, kai Lietuvos mokslo taryba patvirtina kiekvienos pakopos tyrėjų privalomas kompetencijas.

Įstatymo projekto tikslas – siekiant teisinio aiškumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos įgyvendinant Įstatymą, siūloma patikslinti jo 18 ir 19 straipsnius, nustatant, kad kompetencijų ir kvalifikacinius dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybių reikalavimus, jų pareigoms eiti organizavimo ir atestavimo tvarką nustato mokslo ir studijų institucijos. Įstatymo 29 straipsnį papildyti 3¹ dalimi, nustatant, kad šio Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis, 16, 18, 19, 20, 21, 23 ir 24 straipsniai įsigalioja 2024 m. sausio 1 d. Atitinkamai pakeisti Įstatymo 29 straipsnio 6 dalį, nustatant, kad šio Įstatymo nuostatos taikomos mokslo ir studijų institucijų dėstytojams ir mokslo darbuotojams, priimtiems į pareigas nuo 2024 m. sausio 1 d. Iki 2024 m. sausio 1 d. priimtų į pareigas dėstytojų, mokslo darbuotojų ir tyrėjų pareigos ir kitos darbo sąlygos gali būti keičiamos atsižvelgiant į šio įstatymo nuostatas tik šių darbuotojų sutikimu.“

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Iniciatorius Seimo narys Artūras Žukauskas.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Įstatymo nuostatos, reguliuojančios mokslo ir studijų institucijų tyrėjų karjerą, dėstytojų bei mokslo darbuotojų pareigybes, jų priėmimą į mokslo ir studijų institucijas bei įpareigojimą Lietuvos mokslo tarybai nustatyti kiekvienos pakopos tyrėjų privalomas kompetencijas, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu nuostatos, reglamentuojančios mokslo ir studijų institucijų tyrėjų karjerą ir įpareigojimą Lietuvos mokslo tarybai nustatyti kiekvienos pakopos tyrėjų privalomas kompetencijas įsigaliojusių 2023 m. liepos 1 d., o nuostatos, reguliuojančios, dėstytojų bei mokslo darbuotojų pareigybes, jų priėmimą į mokslo ir studijų institucijas bei darbo santykių įforminimą įsigaliojusių vėliau, t. y. 2024 m. sausio 1 d. Tokiu būdu mokslo ir studijų institucijos galės tinkamai pasiruošti ir įgyvendinti Mokslo ir studijų įstatymą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas paveiks verslo sąlygas ir jo plėtrą

Įstatymo įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Galiojančių įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą kitų teisės aktų keisti nereikės.

13. Kiek valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

14. Rengiant įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą, specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „tyrėjų karjera“, „dėstytojai“, „mokslo darbuotojai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.